

Posamezna številka stane 75 para

Naročnina listu: Celo leto 60 din., pol leta 30 din., četrt leta 16 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 120 din. Inserati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Telefon interurban št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo.

Nezaprite reklamacije so poštnine proste. Telefon interurban št. 113.

143. številka.

Maribor, dne 14. decembra 1928.

Letnik XV.

Zavezništvo in ne podložništvo.

Naš zunanji minister dr. Ninčič je imel zadnji čas kar dva govora o zunanji politiki naše države. Najprej je govoril v nedeljo v svojem volilnem okraju v Vel. Bečkerek, potem je pa odgovarjal članom finančnega odbora, ki so razpravljali o proračunu njegovega ministrstva. Oba govora sta popolnoma brezbarvna in medla, kar je pač razumljivo od človeka in ministra, ki je samo statist Pašičeve politike, da se pred kulisami obrača in ne ve, kaj je za njimi. Pašičeva navada, da tudi svoje pomočnike ne informira o svojih namerah, se menda še pri nikomur ni toliko izvajala, kot pri našem zunanjem ministru.

V finančnem pododboru je minister govoril o splošno znanih ter mnogokrat naglašanih stvareh, ki se pa malo vjemajo s tem, kar se tako po ovinkih sliši, iz njegovega delokroga.

Glede Albanije je izjavil, da ostane neodvisna država, da pa se nahaja sedaj v politični krizi. — Glede Grške je rekel, da nimamo pravice vmešavati se v njene notranje zadeve, da pa je naša želja, da se ondote nenaravne razmere stabilizirajo. — Glede Turčije nimamo nobenih obvez, ker nismo podpisali nobene pogodbe, tičeče se Turčije. — Kar se tiče Bolgarije, smo za časa Stambolijskega delali na to, da ustanovimo med njo in nami normalne razmere, sedanjio vlado gledamo objektivno in hladno. Naše javno mnenje je glede vsega, kar se tiče Bolgarije, zelo občutljivo, kar moramo upoštevati, posebno, ker še vedno preokračujejo naše točke ob meji ustaške čete! — Glede Madžarske opozarja minister na svoja prejšnja ostra izvajanja. V Ženevi, se je sestal z grofom Bethlenom in se z njim posvetoval glede vzpostavitve normalnih razmer. — Glede velike antante izjavlja, da mora biti njena politika tudi naša politika. Glede reparacijskega vprašanja pravi, da obstoja med Francijo in Anglijo nesoglasnost. Mi delamo za sporazum, sicer pa stojimo na francoskem stališču. Vprašanje Habsburžanov in Hohenzollernov nam ni indiferentno. — Bivanje kraljice Sofije v Beogradu je bilo privatnega značaja. — Glede Koroške izjavlja minister, da bo podvzel vse korake glede enakopravnosti Slovencev, glede Italije in Rusije, pa ni hotel podati nobene izjave. Reško vprašanje bo urejeno, kadar bomo mi nanj pristali (!) —

Od ministra sploh ni mogoče dobiti nobene jasne slike o mednarodnem položaju naše države, ker se beograjska diplomacija niti za črtico ni povzpela od svojega predvojnege stališča. Prej privesek caristične Rusije, da nes popolna odvisnost od Francije. V splošnem se danes cela evropska diplomacija giblje v istih smereh kot pred vojno. Le največji idealisti lahko mislijo, da bodo razni pacifistični kongresi in pa Društvo narodov preprečili vsako vojno in verujejo, da ni več tajne diplomacije v predvojnem smislu ter zlasti, da ni več tajnih pogodb in zvez v svrhu napadanja in obrambe.

Prej se je evropska diplomacija trudila, da ohrani »ravnotežje« v Evropi, to je, da nobena država ne postane premočna ter da se vsaki sili ali zvezi postavi nasproti enakovredna moč. Danes tega tradicionalnega ravnotežja ni v Evropi, skušajo ga pa zopet vzpostaviti. Francija je izrabila čas in je danes s pomočjo Male antante odločilna moč v vseh evropskih stvareh. Ta predomacija Francije Angliji ni po volji in ona se trudi vzpostaviti ravnotežje v Evropi, to je, pripraviti na svoji strani protiutež, za slučaj, da se Francija toliko okrepi, da lahko ogroža angleške interese. Ta protiutež se je že našel. Italija se je zvezala s Španijo in ta zveza je Angliji dobro došla za vsak slučaj.

Na eni strani Francija z Malo antanto, na drugi pa Anglija, Italija in Španija. To so konture bodočega razvoja evropske politike za slučaj, da Rusija in Nemčija ostanete izolirani, da Poincaré nadaljuje svojo politiko in da v Angliji pridejo liberalci do odločilne besede.

Naš minister rad povdarja, da smo mi z Veliko antanto; to je prazna beseda, ker te zveze ni več v pravem smislu, in minister bi moral povedati, da smo s Francijo. To končni ni nič slabega, samo za to bi bili morali skrbeti naši državniki, da bi bili naši odnošaji napram Franciji zavezniški in ne podložniški. Češka je tudi Mali antanti, a njeni odnošaji do Francije so čisto drugačni od naših. Češka francoskega posojila za oboroževanje ni niti prosila, niti dobila, mi smo za vsako vojno konvencijo, ona pa ne.

Vprašuje se, kakšen namen ima naše neprestano oboroževanje in vse naše vojne konvencije? Naša diplomacija nam zatrjuje, da so vse te naše akcije defenzivne narave v obrambo trianonskega in neuillskega miru. Med tem pa vidimo, da je Pariz tudi Madžarski naklonjen, da bo ta država tudi dobila od tam posojilo, da se tudi predsednik nove bolgarske vlade zateka v Pariz in da hoče Francija končno posebno zvezo in vzajemnost Poljske, Češke, Rumunije, Jugoslavije, Bolgarije in tudi Grške.

Glede Grčije je precej sitno, ker bi Bolgari radi imeli Trakijo, mi pa Solun. Francija, ki hoče imeti čim več pomočnikov, obeta, da bo vse to dovoljno na vse strani izravnala. Rumunija se zavzema sicer za tako zvezo, a hoče pred vsem zavarovati svoje dinastične interese. Če ji Francozi pomagajo, da ostane kralj Jurij, zet rumunskega vladarja na grškem prestolu, bo to podpirala, drugače pa ne. Večkrat je že namignila, da ima pripravljeno drugo zvezo — z Italijo. Da se to ne zgodi, bodo Francozi napram Rumuniji gotovo zelo uslužni. Tudi drugače se vidi, da rumunska diplomacija ne dela brez dobička. Od nas je dobila že lepe kose zemlje in naša država drago plačuje prijateljstvo in zavezništvo.

Še večje stroške in žrtve pa nam lahko prinese bodočnost. Dočim si bodo druge države svojo pomoč Franciji dale dobro plačati, bomo mi nosili breme in izkoriščalo se nas bo od vseh strani. Rumuni se popolnoma zanašajo na našo vojaško intervencijo v Grčiji v varstvo grške monarhije. Druge države v zvezi s Francijo si držijo vedno odprta pota tudi na druge strani: iščejo dobre stike z Anglijo in Rusijo in kakor Rumunija imajo za slučaj, da se francoski načrti izjalovijo, pripravljene že druge zveze, samo našo državo je beograjski diplomacija popolnoma udinila Franciji.

Če bi si bil zunanji minister svest svoje naloge in državnih interesov, bi moral opustiti vse prazne besede ter razmotrivati o dejstvu, da je na eni strani francoska, na drugi strani pa angleška politika ter o tem, kako daleč se lahko veže naša država na eno ali drugo stran, da v slučaju kakega konflikta med velesilami ne bo nosila vseh težkih posledic. Jugoslavija se lahko za veže, a se ne sme za nobeno ceno brezpogojno udinjati.

Politični položaj.

Dvanajstine. V torek je finančni minister predložil parlamentu dvanajstine za januar, februar in marec, ki vsebujejo vse določbe prejšnjih dvanajstin ter nekaj novih stvari. Značilno je, da se § 12 iz dvanajstin za september, ki je določil 60 milijonov dinarjev za ceste v Srbiji, podaljša. Razen tega pa se v isto svrhu daje še 30 milijonov dinarjev, torej v celem 90 milijonov dinarjev za Srbijo, za Slovenijo pa nič. Za zgradbe železnic se določi iz suficitov dohodkov železniškega ministrstva 310 milijonov dinarjev, med temi za železnico Ljubotom — Ormož 25 milijonov 300 tisoč dinarjev. Železniški minister se pooblašča, da mora izplačati za južno železnico vse po pogodbi določene kredite. Za v maju in juniju dolžne invalidske podpore se odreja 26 in pol milijona dinarjev. Za pomoč po poplavi poškodovanim krajem na Hrvatskem, v Slavoniji in Sloveniji se dovoljuje v celoti znesek 6 milijonov 20 tisoč dinarjev. Za povišane doklade uradnikom se odobrava začasno izplačilo do konca tega leta, dokler se ne izvrši razvrstitev, 200 milijonov dinarjev. — Dvanajstine znašajo v splošnem 2 milijardi 33 milijonov 649.357 din. in 60 par dohodkov in enako izdatkov. — Predlog je nujen in bo o njem že te dni pričel finančni odbor razpravljati.

Pomoč oškodovancem po povodnji. V torek se je sestal odbor za proučevanje predloga, katerega je stavil Jugoslovanski klub. Vlado je zastopal poljedelski minister Miletič, ki je hotel razpravo preložiti, češ, da komisije, ki cenijo škodo še niso končale svojega dela. — Poslanec Sušnik je proti odlaganju protestiral ter ugotovil, da že doslej uradno precenjena škoda znaša 18 milijonov dinarjev, da torej svota, zahtevana po zakonskem predlogu (20 milijonov), ni previsoka, da je pomoč nujna, da je ves narod težko čaka, in je povdaril, da je svota enega milijona dinarjev, kolikor je vlada dala, sramotno nizka. Zato predlaga, da se brez velike debate preide na glasovanje v načelu in da se zakon sprejme. Od Jugoslovanskega kluba sta govorila še poslanec Gostinčar in Kranjc, ki sta zahtevala isto. Po daljši debati je končno minister izjavil v imenu vlade, da vlada v načelu ta predlog sprejema, nakar je bil pri glasovanju v načelu zakonski predlog poslanca Sušnika soglasno sprejet. Nato je poslanec Sušnik zahteval, naj se sestavi posebna parlamentarna komisija, ki si bo z ministrom za poljedelstvo ogledala ponesrečene kraje. — Končno je poslanec Bedjanič naglasil, da je tudi v ptujsko-ormoškem okraju Drava napravila veliko škodo ter zahteval, da se tudi ta škoda ceni in da si komisija ogleda tudi te kraje. Minister je tudi ta predlog vzel na znanje. Med debato je minister Miletič precej ostro nastopil proti bivšemu kmetijskemu ministru Puclju, ki se kot minister ni niti najmanj brigal, da bi se reke regulirale, s čimer bi se bil velik del takih nesreč preprečil.

Kako se režim podaljšuje. Vlada je sklenila, da sprejme vse zahteve Džemijeta, ki je o tej stvari izdal komunique, v katerem pravi, da bo Džemijet še nadalje podpiral radikalno vlado, ker je le ta sprejela vse nje-

gove zahteve. Tako so Turki podaljšali življenje radikalni vladi za ceno 30 milijonov dinarjev. To je svota, ki je stavljena v budžet, koliko bodo pa dobili še iz raznih fondov, se še ne ve. Na vsak način bodo tudi tu precej masne vsote. S tem bi bili Turki odpravljeni, a samo to je še, da so postali pri raznih izkušnjah toliko previdni, da ne dajo nič na besede ter zato zahtevajo vse obljube pismeno in sicer s Pašičevim podpisom. — Če je Pašič že podpisal, še ni znano. Končno bo moral tudi to storiti. Potem so pa prišli na vrsto Nemci. Pogajanja s temi je treba še bolj pozorno zasledovati, kajti gospodje iz nemškega kluba stavljajo zahteve, ki so take, da jih mora vsakdo najostreje obsoditi. Pogajanja z Nemci je vodil minister za prosveto Trifunović, kar je jasen dokaz, da gre Nemcem pred vsem za koncesije v šolskem vprašanju. Te zahteve drže še v strogi tajnosti, kar je zopet dokaz, da niso ravno skromne. Kolikor se je zvedelo, zahtevajo posebno za Štajersko večje število šol, med njimi eno gimnazijo in meščansko šolo. Sploh obračajo Nemci večjo pozornost na Štajersko in je zato ena njihovih glavnih zahtev ta, da se čimprej izpelje parcelacija Slovenije, da bi prišli v mariborski oblasti do še večje veljave.

Predsednik skupščine in opozicija. Na torkovi skupščinski seji je odgovarjal predsednik skupščine Ljuba Jovanović na vprašanje poslanca Moskovljeviča, zakaj ni odredil na zadnji seji poimenskega glasovanja ali prozivke, ko je videl, da vlada nima kvoruma, in kaz misli vlada, ukreniti, da zaščiti poslance pred osebnimi napadi radikalcev, do kakršnih je prišlo na zadnji seji. Ljuba Jovanović je odgovoril, da se mu doslej še nihče ni pritožil radi omenjenega incidenta, ki se je zgodil že po zaključku seje. Smatra, da so vsi napadeni prešli preko teh dogodkov. On s svoje strani obžaljuje take pojave v parlamentu. Ukrenil bo, da se to v bodoče prepreči. Kar se tiče prozivke, je ni odredil, ker Lazič v tem oziru ni imel za seboj deset poslancev, kakor to določa poslovnik. V ostalem je stvar predsednika narodne skupščine, ali odredi prozivko ali ne. Zato se vladi ne more očitati nasilje. Ljuba Jovanović je nadalje delil lekcije opoziciji, češ, da ni parlamentarni običaj, da bi opozicija zapuščala dvorano pred glasovanjem. On prepušča večini, naj se izjavi, ali se strinja z njegovim mišljenjem. Odgovarjal mu je poslanec Moskovljevič, ki je dejal, da je že naprej vedel, kako bo izpadel odgovor. Predsednik parlamenta pa je po čl. 85. ustave dolžan odrediti prozivko pred glasovanjem vedno, ako vidi, da ni kvoruma in poslancem pač ni treba prositi predsednika, ali smejo iti iz dvorane. Zdi se, da posluje predsednik parlamenta kot agent vlade. (Opozicija se smeje, radikali protestirajo. Čujejo se glasovi: »Kakor da smo v Solunu«, Ljuba Jovanović protestira proti izrazu — »agent«.) Radikalna večina je seveda odklonila od Moskovljeviča predlagano grajo predsedniku.

Republika v Grčiji in naša država. V Beogradu se mnogo govori o intervenciji naše vlade v Atenah v varstvo grške monarhije in sedanje Hohenzollernske dinastije. Jaša Prodanović polemizira v listu »Republika« z »Beograjskim Dnevnikom«, ki se največ zavzema za ta vladni korak, dočim ga drug tisk po večini obsoja. Na »Dnevnikove« trditve, da bi bil republikanski preobrat v Grčiji za nas nevaren, odgovarja Prodanović: To je ogromna neumnost večja od čimborasa! Najhujši režim za nas je ta sedanji, ker je kralj Jurij sodeloval aktivno na izdajalstvu proti našemu narodu. Kakor dolgo je on v Grčiji, obstoji za nas največja nevarnost. On je neomejen prijatelj Nemcev, Italijanov, Bolgarov in Madžarov, ki so danes naši najhujši nasprotniki. Mi bi se morali neprestano bati, da nas ne bi sporazumno z Bolgari iznenada zahrbtno napadel. Rumunija tudi mnogo paktira z Bolgari in da bi si pridobila Dobrudžo, obrača jih proti naši Makedoniji. Kakor hitro bi Jurij vrgel to vlado, bi nadaljeval prijateljstvo z Bolgari, napeljal bi jih proti Makedoniji, da sebi reši pridobljene pokrajine. Treba je biti brezmerno neumen ali pa cinično nezaveden, da se ne vidi, kaka veriga se plete okrog nas po uspehu bolgarskega kralja Borisa. Ta veriga je bila že strnjena, če bi bil zmagal monarhistični preobrat v Grčiji. In sklenjena bo tudi, če Jurij ostane, ker on bo, kakor Boris vrgel sedanjo grško vlado. Kar se enkrat ni posrečilo, se posreči pač drugič. In to bo za nas smrtna nevarnost. Od tega lahko ima korist samo rumunska dinastija. Rumunija nam ni, kakor se že sedaj jasno vidi, niti najmanj iskren zaveznik in ne bo dolgo, ko bodo to uvideli tudi oni ljudje iz radikalne stranke, ki danes še slepo izpolnjujejo vse naredbe iz Bukarešte. Čas bi še bil, da mi enkrat spoznamo naš narodni in državni interes ter se ne zalagamo več na ljubo sorodniških zvez z rumunsko dinastijo tudi za grško dinastijo, ki nam je priredila drugo Kosovo. To se ni godilo niti v srednjem veku, da bi se usoda enega naroda obračala po željah kake tuje dinastije. Za nas pomeni obstanek Jurija v Grčiji stisnjeno pest in v njej krvav nož, s katerim sta nas že on in njegov oče enkrat strašno udarila. Republika v Grčiji — to je prehod na oblast naših zaveznikov, s katerimi smo imeli

lojalno in pošteno prijateljstvo. To je danes jasno vsakomur, ki sme in hoče samostojno misliti.

Razcep radikalov v Vojvodini. V Veliki Kikindi se je poleg že obstoječe okrajne radikalne organizacije ustanovila še nova grupa pod vodstvom dr. Veselinovića. To «službenim» radikalom iz stare grupe ni bilo prav, pa so šli kar v Beograd, da se pritožijo pri dr. Ninčicu. On jim je obljubil, da pride sem osebno v Vel. Kikindo, kjer bo poravnal obe sporni skupini. Vojvodinski radikali so se menda jeli ravnati po slovenskih.

Po svetu.

Tajno zvezo med Bolgarijo in Italijo razkriva beograjski «Trgovinski Glasnik». Po njegovem poročilu naj bi bila sklenjena pogodba, po kateri bi si Italija in Bolgarija delili jugoslovansko ozemlje, če bi nastopili v Jugoslaviji nemiri ali pa, če bi se drugače našli povodi za nastop italijanske ali bolgarske oborožene sile. Po tej pogodbi bi pripoznali Bolgari italijanske zahteve po Sloveniji, Primorju, Dalmaciji in Črni gori, za sebe pa zahtevajo italijansko podporo za prisvojitvev Makedonije in južne Srbije s Skopljem vred. Ni znano, odkod ima list informacije o taki pogodbi. Prijateljstvo med Bolgarijo pod današnjim režimom in Italijo je sicer veliko, ne da se pa pričakovati, da bi se bilo že do take take pogodbe razvilo. Radi tega je treba sprejemati vse te vesti z največjo prividnostjo.

V Italiji že vse misli na nove volitve. Mussolini je gotovo zaključil zasedanja parlamenta in ga bo tudi razpustil, da med tem časom vse pripravi za nove volitve. Ker je izvedel reformo volilnega zakona ter odpravil proportionalni sistem, se seveda tudi on nada, da si bodo fašisti pridobili večino. Značilno je, da je tudi opozicija čisto zadovoljna s tem, da se parlament razpusti ter določi nove volitve. samo to se je treba vprašati, kako se bodo volitve izvajale pod fašističnim režimom.

O sestavi nove angleške vlade se še vedno brezuspešno ugiblje. Kralj je naročil ministrskemu predsedniku Baldwinu, naj vodi do sklicanja parlamenta, to je do 8. januarja, vladne posle. Ta mandat je Baldwin sprejel. Zadnji čas se je mnogo govorilo o vladni zvezi liberalne in delavske stranke. Liberalci bi bili takoj za to, če bi delavci odstopili od nacionalizacije veleindustrije in od velikih davkov na kapital. Delavska stranka bo na kaj takega težko pristala, ker bi ji lahko škodovalo. Doselej raste od volitev do volitev, kakor hudoournik. Ramsay Mac Donald je njen predsednik in obenem tudi voditelj opozicije v zbornici. «Times» ga je zadnje dni označila kot eno izmed najresnejših in najbolj simpatičnih oseb v poslanski palači. «Vsak, kdor ga je videl govoriti v imenu opozicije posmrtnico za Bonar Lawom, je dobil vtis, da je bil to eden izmed najlepših govorov, kar smo jih kedaj slišali in nehoti je človek gledal v tem temnem in resnem človeku enega bodočih voditeljev britanske usode.»

Revolucija v Mehiki. Revolucija v Mehiki se razvija z veliko silo. Vstahi so zasedli Yalapo, glavno mesto Vera Cruza. Njihov naslednji cilj je ozemlje Comaulipas, kjer leže tampiški petrolejski vrelci. Vlada razpolaga samo z 28.000 možmi redne vojske, vstaške čete pa štejejo 22.000 mož. Poleg tega podpira vstaše mornarica. Vstaje vodi general Sanchez, ki utemeljuje revolucijo s tem, da hoče predsednik Obregonu narodu vsiliti diktaturo. Združene države so na straži.

Beleške.

Dvojna mera. Med tem, ko se tlačijo in ovirajo opozicijski listi, dasi je časopisje po ustavi svobodno, pa vlada dopušča, da baš v Beogradu izhaja dnevnik, ki že peto leto kar siplje najodurnejše psovke in klevete na Slovence in Hrvate. Ta list, «Balkan» za katerega se govori, da ga ščiti neki aktivni minister, ima posebno veselje, kakor hijena, napadati in blatiti mrtve. Blatil je Zrinjskega in Frankopana, ko je umrl Vatroslav Jagić, ga je najinfamnejše napadel kar v dveh številkah, sedaj se je pa spravil na našega pisatelja Josipa Stritarja. Z njim vred blati vse Slovence, pri tem pa se poslužuje takih izrazov, kakor jih je zmožen menda edino le «Balkan». Ta list drugače vedno na polna usta govori o «srbskem kavalirstvu», toda nima niti toliko kavalirstva in pietete, da bi mrtve, ki se ne morejo braniti, pustil v miru. Najbolj žalostno pa je to, da se niti eden izmed osmih beograjskih dnevnikov ne zgane, ampak vsi molče odobravajo pisanje tega lista. «Balkan» se hvali z velikim krogom čitateljev, kar znači, da se velik del Beograda strinja s pisanjem tega lista, z njegovimi prostaškimi napadi na naš narod. «Balkan» radi svojega pisanja še ni bil nikoli zaplenjen, ker radikalna vlada odobrava njegovo razdorno delo med Srbi in prečani. Kaj bi bilo, če bi slovenski listi začeli blatiti mrtve srbske narodne junake in veljake?

Odtujevanje Bosne. Pod tem naslovom je pred nedavnim časom prinesel organ bosanskih Srbov «Narod» članek, v katerem opozarja na napake današnje uprave, ki je vzrok, da so se jeli celo bosanski Srbi odvracati od Beograda. Beograjski «Balkan» in «Samouprava» pa sta začela radi tega ostro napadati «Narod» in njegovega izdajatelja dr. N. Stojadinovića. Ker nimajo drugih argumentov proti njegovemu članku, ga napadajo osebno. V eni zadnjih številki jim «Narod» odgovarja, kaj je vzrok odtujevanju bosanskih Srbov. To so tisti razlogi, radi katerih so nezadovoljni bosanski Hrvati in muslimani. Na čelu uprave so še vedno ljudje starega režima, prijatelji Potioreka, ki so se znali zvito prilagajati novim razmeram. Dekorirajo se oni, ki so dobivali odlikovanja pod Avstrijo. Režim vodi strankarsko politiko. Ljudje vidijo korupcijo in brezobzirnost Beograda za Bosna. Narod strada. Med tem se pa skozi Bosno vozijo na posebnih vlakih ministri, katere mora na kolodvorih čakati ljudstvo z zastavami. Vozijo se v Dubrovnik k svojim prijateljem, ki so na letovišču.

Sličice iz Makedonije. Beograjske «Novosti» prinašajo par resničnih slik, ki kažejo položaj v Makedoniji. Poslednji napad razbojnikov na vlak, ki vozi iz Skoplja v Gostivar, je izzval par mučnih dogodov. Ena od teh je, da je sedaj vojaški oblasti, ki vodi preiskavo, prišlo na ušesa, da so bili razbojniki v zvezi z gotovimi uradnimi osebami, ki so jih obvestile, kdo se vse vozi v vlaku. — Pričakovati je še velikih iznenadenj, če bo preiskava potekala v resnici nepristransko ter bodo aretirani vsi krivci, kar pa je zelo dvomljivo. Druga makedonska posebnost je to-le: v Bregalniškem okraju ima sedaj glavno besedo neki Mišev, ki komandira s celim okrajem, obenem pa preganja «Makedonstvujušče». Ta Mišev pa je bil do pred kratkim blagajnik makedonske organizacije, kateri načeljuje sam Todor Aleksandrov. Naše oblasti mu neomajeno zaupajo, nihče pa ne ve, če ni morda ta Mišev še danes zaupnik Todoru Aleksandrova. — Iz nekaterih okrajev se ljudje trumoma selijo v Bolgarijo, potne liste jim pa preskrbe gotovi agenti. En tak potni list stane 15 zlatov. Če pa se hoče kdo izseliti v Ameriko ali Avstralijo, dobi ravnotako pri agentu potni list, ki je pa dosti dražji. Značilno je to, da so ob meji vse vasi in okrajni popolnoma organizirani za slučaj preobrata. Vsaka vas že ima svojega bodočega župana, določeni so orožniki in v okrajih okrajni načelniki, ki bi v slučaju, da Makedonija pripade Bolgariji, takoj prevzeli oblast v svoje roke. Te okraje so organizirali člani «Makedonske organizacije». Vlada, odnosno njeni predstavniki v Makedoniji za te priprave dobro vedo, toda preprečiti jih ne znajo.

Onevne novice.

Sepava diplomacija. Pod tem naslovom opisuje zagrebški «Der Morgen» kako Rumunija vleče beograjsko diplomacijo: Presenečenj v razmejitvenih zadevah z Rumunijo noče biti konec. Najnovejše v tej zadevi je sedaj to, da se je od kraja Pardanj odstopil samo nemški del Jugoslaviji, dočim so si Rumuni Srbski-Pardanj obdržali. Deputacija, ki se je v tej stvari obrnila do vlade, je dobila za odgovor, da se to pač ne bo dalo popraviti, ker je tudi rumunska javnost proti celi kupčiji. Torej v obeh državah noče narod te transakcije — in vendar se je izvršila. Sedaj je treba še vprašati, kdo ima na tem interese in dobiček, Rumunija ali pa mi? Naša vlada je telo stvar tako predstavljala, kot da bi jo vodili narodnostni oziri in razlogi. Radi teh razlogov je žrtvovala prometno in industrijsko središče kakor je mesto Zombolj, a izkazalo se je, da je pridobila komaj par sto srbskih duš. Rumuni bogato mesto lepo vzamejo, od vasi, ki jih morajo nam odstopiti, si pa lepo pridržijo srbski del, da imajo protiutež za one Rumune, ki so pod našo oblastjo. Rumunsko izkoriščanje se vidi tudi v drugih slučajih. Pred kratkim se je sestala v Temešvaru oboestranska komisija, da bi sporazumno rešila nekatera šolska in kulturna vprašanja. Začelo se je z lepimi oficijelnimi izjavami, dalje se pa ni prišlo, ker naši delegati niso mogli sprejeti rumunskih pogojev. Tako izgleda prijateljsko in zavezniško razmerje. Rumunija išče in tudi spravlja profit, naša diplomacija pa šepa za njo, ker si ne zna pomagati in ker sama tudi ne zna hoditi.

† **Emerik Moric.** V 65 letu svoje starosti je umrl minul sredo v Ljubljani g. Emerik Moric, bivši nadučitelj pri Sv. Petru pod Sv. Gorami. Dolgo vrsto let je služboval v St. Petru kot nadučitelj. Vzgojil je menda vse sedanje šentpetrane. Kot učitelj je bil izborna vzgojna moč in je kot eden najboljših učiteljev slovel po Sp. Štajerskem. Narod ga je globoko spoštoval, cenil ter ljubil. Blagopokojni je bil velik prijatelj duhovščine, s katero je živel vedno v najožjih, iskreno prijateljskih stikih. Po političnem prepričanju je bil zvet pristaš naše stranke, naročnik in dopisnik naših listov. S svojim življenjem, delovanjem v šoli in izven šole je glasno pridigoval, kak bi naj bil učitelj; da bo priljubljen pri narodu in učival zaupanje vseh krogov, v katerih se giblje. Komaj pred nekaj meseci je stopil v pokoj, se preselil k svoji hčerki v Ljubljano, a je užival zasluženi pokoj komaj par mescev. Rajni bo ostal v St. Petru in po celem Sp. Štajerskem v nepozabnem spominu pri vseh, ki so ga poznali. Počivaj v miru, dragi prijatelj; blagi Moričevi dobini pa naše sožalje.

Novice od St. Lenarta v Slov. gor. Zadrugi tečaj, ki se vršil tukaj dne 3. dec. je zelo oviralo dolgo trajno deževje. Potoki so poplavlili ceste in pota, cela dolina je bila podobna velikemu jezeru; zato mnogo naših zvestih pristašev ni moglo priti na tečaj. Vendar se je zbralo dovoljno število starejših in mlajših mož, ki so bili hvaležni predavateljem za potrebne dobre nasvete. Da, varčevati bo treba na vseh koncih in krajih in v vseh panogah! Kdor ima dolgove, naj se jih reši čimprej. Bližamo se veliki denarni stiski. Denarja pa naj nikdo ne drži doma, s tem še povečuje denarno krizo. Dobili smo tretjega odvetnika, ki je bil prej koncipient v pisarni dr. Kukovec v Mariboru. Kakšnega mišljenja je, dozdaj še ni pokazal; vemo samo toliko, da je bil dr. Kukovec sodelavec.

Nova gostilničarska zadruga v Ormožu. Za novoustanovljeno gostilničarsko zadrugo za okraj Ormož, ki je imela dne 11. decembra t. l. svoj ustanovni občni zbor, so bili sledeči gospodje izvoljeni: Za načelnika g.

Ant. Golenko iz sv. Miklavža, za njegovega namestnika gospo. Jakob Dokša iz Ormoža. Za odbornike so bili izvoljeni: gospod Alt iz Cvetkove, gosp. Zavratnik, gosp. Ivan Anoske iz Runča in gosp. Horvat iz Središča — za njihove namestnike pa g. Rudolf Rakuša iz Obreža in gosp. Martin Kuharič iz Lešnice. Nato je bila volitev delegatov za centr. zvezo gostilničarskih zadrug, za katere so bili izvoljeni gosp. Alt, gosp. Golenko in gosp. Horvat. Po izvolitvi vseh funkcijonarjev se je enoglasno izrekla zahvala gospodu Zabavniku, gostilničarju v Ormožu, za njegov trud, da se je gostilničarska ormoška zadruga ustanovila, in na zadnje se je sprejel tudi enoglasno predlog gospoda Petovarja iz Ivanjkevec, da naj se vsi tisti, ki so zdaj člani zadruge, vsake pristopnine prosti. Zadruge skrb bode, da dela v korist članov, da pa tudi skrbi za red in snago in držanje policijske ure pri svojih članih. Želimo iz sreča novo ustanovljeni zadrugi v vsakem oziru veliko uspehov. K. Hr.

PROSLAVA DIJASKEGA DNE V BEOGRADU.

Ze ob 8. uri zjutraj napolnila se je naša mala beograjska župna cerkev in to od samih dijakov in dijakinj iz srednjih šol in akademikov beograjske univerze. V lepem redu udeležila se je dijaška mladina sv. maše in prejela skupno sv. obhajilo po kratkem nagovoru srednješolskega profesorja dr. Madjerca. Sveto mašo je daroval g. apostolski nuncij mons. Hermenegildo Pellegrinetti.

Popoldne so priredili akademiki in srednješolci svečano akademijo. Prvi glasbeni točki je sledil prolog gđ. Sidonije Selgradove, stud. med., predsednice Jugoslovanskega kat. akad. društva sv. Cirila in Metoda v Beogradu. Pozdravlja odlične goste: g. apost. nuncija H. Pellegrinettija, rektorja beograjske univerze, direktorja srednjih šol, profesorje univerze in gimnazij, zastopnike raznih poslanstev i. dr. Črta pokvarjenost današnjega modernega človeka, popolnoma materialističnega, brez vsake volje, brez morale, zato kliče: Nazaj k Kristu, nazaj k veri naših očetov, ker je samo religija pravi izvor in temelj moralnemu življenju. Poziva istotako kolege in kolegince, da naj si pri svojem delu izberejo za svoj ideal Brezmadežno, cenjene goste pa prosijo, da pri tem delu sodelujejo ob strani. Nadaljni pevske točki «Večerni zvon» (Hribar) sledi govor g. Bogumila Šedivy-ja, cand. phil.: Marija, mati vzhodne in zapadne Cerkve.

V prva srečno zasnovani in dobro obdelani temi cand. phil. Bogumil Šedivy prikazuje veliko ljubezen do Matere Božje na zapadu, a zlasti jo je pokazal krščanski vzhod. Iz Carigrada so prejeli česčenje Matere Božje skupno s krščanstvom Rusi in Srbi. Marijino česčenje se je med vzhodnimi krščanskimi narodi ohranilo celo v tistih družinah, kjer je že popolnoma zamrla verska misel. Opisuje Marijino česčenje na zapadu, kar dokazuje na svetovno znanih Marijinih cerkvah in božjih potih. Marijino česčenje smatrajo vzhodni kristjani za najboljši dokaz pravovernosti, zato nosijo pravoslavni škofje še dandanes poleg križa na prsih tudi podobno Matere Božje. In resnično so ohranile zveze s praksi krščanstvom samo tiste cerkve, v katerih se je ohranil Marijin kult. Zato so nam najboljši dokaz protestantske cerkve. Povdarja, da vzhodnih in zapadnih kristjanov ne ločijo toliko maloštevilne verske razlike v dogmatiki in etiki, koliko različna miselnost in cerkvena ustava, ki so plod različnih kultur in zgodovinskega razvoja. Ko si pa sedaj brezverstvo prizadeva z vso silo uničiti, kar je skupno zapadu in vzhodu, to, za kar sta se borile obe cerkvi celih dvajset stoletij, se ne smemo vprašati, kaj nas loči, temveč, kaj nas spaja. In to bi bilo koristno za obe cerkvi: zapadna cerkev bi se lahko koristila s tisto požrtvovalnostjo in zadržno mislijo bilo koristno za obe cerkvi: zapadna cerkev bi si lahko učili od zapadne cerkve, kako je mogoče prenesti Kristusov nauk iz cerkve in iz nekih odbranih posameznikov v zunanost in javno življenje. Da se vzhod in zapad zopet objameta v bratski ljubezni, to bo najbolj razveselilo Mater Božjo, ker s tem bi se izpolnila želja njene Sina: Ut omnes unum sint!

Nadaljni glasbeni točki, katero izvajajo srednješolci in srednješolke na vijolini in harmoniju, sledi dvojje lepo uspelih deklamacij in nato ganljiv simboličen prizor: posvetitev Brezmadežni! Z gorečimi svečami v rokah, moli 24 srednješolk v snežnobelem krilu posvetitev Brezmadežni v imenu celega katoliškega dijaštva v Beogradu. V znak naklonjenosti izroče sveče prevzvišenemu apost. nunciju. Z litanijami se zaključijo svečana akademija. — Pavle Urnkar, stud. phil.

Propadanje jugoslovanskega časopisja. Organ «Udruženja jugoslovanskih učiteljev» «Narodna prosveta», ki je dosedaj strašno silovito napadala slovensko in zlasti še hrvatsko učiteljstvo, ki ni bilo istega mišljenja z UJU, kaže v par zadnjih številkah sumljive znake, kakor smo jih videli pri vseh, dosedaj že zaspalih demokratskih lističih. Apelira na svoje pristaše, da ji pokrijejo dolgove, ki znašajo 350.000 din. Obično se pred smrtjo lista naglašajo silni stroški in neusmiljenost tirjalcev ter brezvestnost naročnikov, ki še niso poravnali naročnine, pa isto sedaj opažamo pri «Narodni Prosveti».

Poplave v Dalmaciji. Za Slovenijo je obiskala te dni nesreča Dalmacijo. Strašne povodnji so celo deželo preplavile. Na mnogih mestih so bili silni nalivi, nad Splitom se je pa utrgal oblak, da je voda zalila vse ulice. Veliko škodo je napravilo morje z za te kraje neobičajno plimo. Posebno divja povodenj v dolini Neretve, ki je strašno narastla. Promet z parobrodni na reki je onemogočen.

Izseljevanje iz SHS v oktobru. V mesecu oktobru se je izselilo iz naše kraljevine vsega skupaj 1652 oseb

in sicer 1039 mož in 613 žen. Po profesiji je bilo kvalificiranih 177, nekvalificiranih 494, poljedelcev 662, brez zanimanja (otrok) 105, svobodne profesije 214 oseb. V Zedinjene države se je izselilo 974 oseb, v Kanado 190, v Argentinijo 295, v Chile 7, v Brazilijo 168, v ostale države Amerike 6, v južno Afriko 1 in v Avstralijo 11 oseb. Največ izseljencev, ki so šli v Združene države je iz Bosne, Hercegovine, Črne gore in Slovenije, dočim so se iz Vojvodine in Hrvatske ter Srbije izselili večinoma v Argentinijo, Brazilijo in Chile. Od 1. januarja do oktobra se je izselilo iz naše države skupno 5663 oseb. Kvota izseljencev za Združene države je že dosežena in se za leto ne izdajo več potni listi za izselitev v to državo.

Okrožnica. Udruženje tobačnih trafikantov za Slovenijo s centralnim sedežem v Ljubljani je na svojem izrednem obnem zboru dne 25. novembra t. l. uvidelo potrebo ter sklenilo, da se združimo v enotno moč z Jugoslovanska strokovno zvezo ter skupno nastopimo za izvojevanje svojih pravic. Ob tej priliki vabimo vse podružnice in pripravljalne odbore, da se dne 16. t. m. zanesljivo udeležijo po svojih zastopnikih tega ustanovnega obnega zbora, ki se vrši ob 8. uri popoldan v gostilni pri Mraku na Rimski cesti. Vsak delegat mora prinesiti polnomočje seboj. Dnevni red je: 1. Otvoritev ustanovnega obnega zbora. 2. Pomen Stokovne zveze tobačnih trafikantov. 3. Prečitanje in odobrenje novih pravil. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti. Zajedno sporočamo, da se vrši istega dne in v istih prostorih popoldan ob 10. uri delegatska anketa, katere naloga je, da pretrse v novih pravilih in določilih bodoče delo za Stokovno zvezo tobačnih trafikantov. Ker je ta korak velikega pomena in velevažen za tobačne trafikanke iz Slovenije Vas pozivljamo, da pošljete zanesljivo svoje delegate na ustanovni obni zbor. Stroške krije po možnosti sami. Za centralni odbor: Beline, predsednik. Juvan, tajnik.

Iz Maribora.

SOKOLSKA AKADEMIJA 8. XII. 1923.

Po dolgem prerivanju in kaki četrtini zamudi je otvoril orkester s himno »Bože Pravde« akademijo. Točka sama ni imela tiste silnosti in veličine, kakor bi morala imeti kot himna. G. Pivko je v svojem govoru pravil precej veliko, povedal pa le staro frazo: Mlado sokolstvo na severni meji se bori za svoje ideje (kakšne?) in hoče danes pokazati le trohico, le nekaj vzorcev svojega dela. (O tem pa dvomim; kajti vem, da je bilo to delo mescev in da jim ni bilo ničesar drugega v mislih, kakor samo: akademija, kakor da je to namen sokolstva!) Kot tretja točka je bila »Sokolska koračnica.« Precej dobra. Nadalje je bil nastop menda višjega naraščaja. Kajti pripomniti moram, da ni bilo nikjer dobiti kakega sporeda. Prihod ni bil prihod telovadcev, polnih moči. Vaje same dobro in precizno izvajane. Tudi dovolj življenja v njih. O malenkostnih nedostatkih med vajami ne govorim. Peta točka je bil nastop članic z obročkem v desnici. Vaje, ki so trajale precej dolgo, so bile naučene in uglajene. Ena telovadkinja pa je menda zadnji čas zbolela, ker je srednjica manjkala; to nikdar ne more biti v čast mariborski sokolski župi, da župno prireditev ne zmore več ljudi. Sploh se je to opazalo skozi celo akademijo. Vedno isti stari obrabi in nič več kakor 8 do 12 telovadcev naenkrat na telovadišču.

Šesta točka: Člani jareninskega Sokola, vaje s puškami. Čudil sem se, da more kulturno društvo, kakor se sam naziva Sokol, sploh še kazati ljudem pri kaki akademiji puško in bajonet, ki sta rodila tako kletev. Ne rečem, če bi to točko izvajalo vojaštvo in pa z nekim smislom; tako pa mislim, da niti dotični, ki je vaje sestavljal, niti dotični, ki so jih delali, niso vedeli, da imajo v rokah puške, temveč kake kole ali metle. Kajti vaje niso kazale nikakega vežbanja za kak boj, niti ne kak naskok, kar bi vendar vsi pričakovali. Vaje same so bile brez življenja in nekusne. (Naj omenim, da se je telovadilo v telovadnih oblekah in s čevlji, ki so bili večkrat »našmirani« z blatom!) O zmešnjavi, ki je nastala pri sestopu, niti ne govorim.

7. Konj na šir z ročaji. Vrsta štela 6 telovadcev, kar je za župno prireditev veliko premalo. (Izjemoma, če bi bila vzorna vrsta tako pa —!) Par vaj je bilo dovršenih in res z vso eleganco izvedenih, ali v ostalem, razen par odskokov (ki pa so bili tudi večkrat skraćeno izvedeni), ni bilo bogzna kaj in večina nas je več pričakovala. Bilo je večkrat zaletavanje in celo prekinjenje vaj. Sicer se je videlo, da je vrsta precej stremenirana in so bili morda le slučajni defekti.

8. Članice s kolobarji. (Vaje so baje delali udeležence tečaja.) Izvajanja večkrat neenakomerno; sicer pa je šlo namazano. Le vaje same niso bile za akademijo, ker niso povedale popolnoma ničesar; vrstil se je gib z gibom prazen, da je človeka jezilo, da se more sploh še danes, ko se toliko govori, da človek ni stroj, kaj takega kazati miselnim ljudem in prodajati kot »duševno delo.« (Kajti govornik je sam zabičaval, da se sokolstvo trudi vzgojiti svoje članstvo ne samo telesno, temveč v prvi vrsti duševno. Tak-le mehanizem, na, nal)

9. Glasbena točka: Uvod morda preveč tehnično izrazit, pa premalo čustven; drugače ena najboljših točk.

10. Pevska točka: Prvi komad mnogo bolj čustven, kakor drugi. Zelo dobra točka.

Člani boks: Pričakoval sem, da bodo pokazali boks-vaje, kakršne naj bodo. (Naj omenim, da se je kritika pred dvema mesecema izrazila, da zna sokolski naraščaj tudi take, če še ne boljše vaje, kakor so jih izvajali člani mariborskega orlovskega odseka na akademiji v oktobru.)

Toda kar sem videl, sploh boks ni bil. Ne samo, da nekateri niso znali niti vaj (pošteno kakor je treba), temveč z neko žensko lahnostjo in pretirano eleganco so bile izvajane vaje; in vendar, ali je boks balet? Težko bi morale padati pesti, da bi človek čutil, da je to v resnici boks. Tako pa, če ne bi »herold« že vnaprej naznanil, da pridejo na vrsto boks-vaje, ne vem, koliko bi jih vedelo, kaj se v tem trenutku telovadi. Odhod, kakor prihod, strašno slab.

11. Članstvo »Ptujkega Sokola«: Ali je to estetsko lepo, ali naj izraža sokolsko »edinost in bratstvo« (po gibih in godbi ni bilo sklepati), da se telovadi mešano: en član, ena članica itd., tega res ne vem. Kajti že pred tremi leti sem videl nastopati v tej formi in bilo je vsaj nekaj novega in za povojni čas zadovoljivega. Tako pa spravljati staro šaro med ljudi, ne vem, če je ravno umestno. Vaje šle za silo dobro, a občinstvo se dolgočasilo.

12. Bradlja: Precej trdo in netelovadsko je prikoralaka vrsta (3). Prvi je pokazal dovršenost v resnici z vso eleganco in vezavo, s katero je izvajal vaje. (Sicer ravno ne bogzna kaka čudal) Menda je bil to najboljši vtis s cele akademije; tudi publika navdušeno aplavdirala. Ostali so precej zameglili prvi sijaj in moje pričakovanje, da vidim kaj novega, je bilo zaman. Same stare stvari: tezne (večkrat prav stisnjene), sem in tja kaka razovna itd. Odskoki precej slabi. Menda je bila precej kriva tudi bradlja sama.

13. Članice proste vaje: Precej enakomerno in lepo kombinirane vaje. Kritje sem in tja nepovoljno. Točka dobra.

14. Člani deveterice. Prihod ni bil tako dober in ni harmoniral z vajami. Gotovo pa je to bila najboljša točka. Tako lepo figurirana in povsem nova stvar, izrazujoča močnega človeka, morda še ni bilo na nobeni sokolski akademiji. To je bil višek vsega. Sicer godba ni zadela smisla in zato morda ni tako učinkovala na ljudi. O kakih malenkostnih nedostatkih ne govorim, ker ni vredno, kajti vedno se lahko pripeti kako zamujenje v gibih itd. Vaje so šle dobro in mirno. K zadnji točki omenim, da sem menda videl že več gibov, ki se ravno tako ponavljajo, pri orlovskih Peterlinovih vaditeljskih vajah za leto 1921. Morda slučaj?

Kakor rečeno: Celi akademiji je razven par točk manjkalo življenja, je manjkalo onega smisla in harmonije ter ljubezni, ki jo opazamo ravno pri sokolskih prireditvah. Res je, da je šlo vse, kakor namazano; nek telovadec se je celo izrazil, da bi lahko spali zraven, tako znajo vaje. Torej ničesar drugega, kakor živi stroji, kar se je opazalo pri celi akademiji. Pričakovali smo mnogo več, posebno za župno prireditev!

Dober svet za mariborski »Tabor«. Ta listič se zadnji čas izredno hlina škofu dr. Karlinu in ga roti, naj nastopi s cerkvenimi kaznimi proti škodljivemu vplivu SLS. Mi pa svetujemo gospodom okoli »Tabora«, da naj pokažejo tudi enkrat nekaj dobre volje in priskočijo škofu na pomoč. Škof je sam za mesec december odredil trajno nabiranje darov za razne potrebe. Naše, po centralizmu izžemano ljudstvo, že itak išče z veliko skrbjo vinarje in pare, da bi plačalo neznosne davke, za to naj prevzamejo drage volje mesto izžemanega ljudstva potrebno nabiranje raznih dobrih namenov in prispevanje za škofijske potrebe. Dejanja hočemo videti, lepih besed smo slišali že dovolj.

V zadevi zaračunanja stroškov dr. Rosine mesarju Krambergerju nismo bili pravilno poučeni in po dokazilih iz odvetniške pisarne dr. Rosine radi popravljamo, da so razven 97 D za sestavo prošnje vse drugo tarifarni pravdni stroški v zadevi Adolfa Hübner proti Jakobu in Mariji Krambereger in ne njunega sina Franca.

Nedelja pred Božičem. Trgovski gremij v Mariboru opozarja slavno občinstvo mesta in okolice, da bodo trgovine v mestu v nedeljo, dne 23. t. m. vsled predstojećih božičnih praznikov celi dan in sicer do 5. ure zvečer odprte, kjer je vsakomur dana prilika, si za praznike kriti svoje potreščine.

Ljudski oder ponovi v nedeljo, dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne igro »Hlapec Jernej in njegova pravica« v gledališki dvorani v Lekarniški ulici 6. Dvorana bo kurjena. Cene običajne.

Posmrtni fond JSZ. V »Straži« od 12. t. m. razglašeni shod Posmrtnskega fonda JSZ, ki naj bi se vršil v nedeljo dne 16. t. m. ob 5. uri popoldne, se radi nastalih ovir tokrat ne more vršiti. (Ljudski oder ima za takrat pri Prosvetnem kartelu naznanjeno igro »Hlapec Jernej«). Kdaj, da se bo omenjeni shod vršil, bomo še pravočasno objavili.

Najemnina hladilnih celic. Mestni občinski svet mariborski je v svoji seji dne 27. novembra 1923 sklenil: a) Sklep z dne 19. oktobra 1923 se spremeni v toliko, da velja povišanje najemnine za hladilne celice v znesku 200 D mesečno od 1. jan. 1924 dalje; b) podnajem je prepovedan; c) sonajem je dopusten v sporazumu z ravnateljem klavnice; d) najemnina se plača vsako polletje naprej.

Odsek amaterfotografov SPD v Mariboru naznanja, da se vrši glavni zbor v četrtek, 20. decembra ob 20. uri v posebni sobi gostilne Holzknicht, Vetrinjska ulica. Zbor je pol ure po napovedanem času sklepčen pri vsakem številu navzočih članov. — Krpilji so prispeli ter se naj iste vzame v trg. g. J. Baloh, Grajski trg, kjer so tudi razstavljene slike izleta Hrv. plan. društva na Pohorje. Kdor želi kako sliko, naj si jo istotam naroči.

Licitacija. Obvešča se občinstvo, da se bo vršila dne 17. decembra ob 10. uri predp. v magacinu II. tukajšnje carinarnice licitacija 48 sodov ordovala. Težina 11790 kg. — Carinarnica Maribor.

Izdelovalnica obutve Dragotin Roglič v Mariboru. Koroška cesta 19 nam naznanja, da je zopet v položaju zadovoljiti p. n. odjemalce v vsakem oziru in sprejemati naročila na drobno in veliko, kar v zadnjih mesecih vsled velikih dobav ni bilo vedno mogoče. Trdika izdeluje priznano najboljše čevlje znamke KARO in opozarjamo na inserat v našem listu.

Obni zbor Udruženja vojnih invalidov, podružnica v Mariboru, se je vršil v nedeljo, dne 9. t. m. ob mnogobrojni udeležbi članstva in delegatov iz dežele in je napravil konec neznosnemu stanju v podružnici in obracunil s svojimi laži-prijatelji, ki jim ni bil glavni namen povzdig organizacije in koristi članstva, temveč so imeli osebnosti in politika glavno besedo. Obni zbor je z ogorčenjem obsodil takšno delovanje. Dosedanjemu gerentu Justinu zborovalci sploh niso pustili govoriti. Kadarkoli je začel, je moral vsled neprestanih medklincev in zvižganja nehati. Najzanimivejša je bila točka volitev novega odbora. Kandidatne liste so bile predložene štiri, izmed katerih pa se je na predlog zastopnika izvršnega odbora sestavila ena. Predsednikom je bil izvoljen skoraj soglasno tovariš A. Krepek, ki je v svojem sklepnem govoru dal zagotovilo, da bo skrbno čuval interese organizacije in koristi članstva, da vnaprej ne bo več prostora v invalidski organizaciji ne za to ali ono politiko. Obni zbor je trajal neprestano od 9. ure dopoldne do 3. ure popoldne. Zborovalci so vztrajali do zadnjega. Bivši gerent Justin, siguran zmage, je poparjen nad porazom in blamažo — tiho popihal.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy. Prevedel Paulus.

78

«Ne bodo ga izpustili iz oči in če bi hotel uiti ali če bi se približal obrežju kak čoln, bodo Angleži prišli. Le če bi bila sila, bodo streljali. To je obenem dogovorjeno znamenje za druge stražne oddelke, naj pridejo na pomoč. Po nobeni ceni pa mu ne bodo pustili uiti.»

«Zelo dobro! Ampak — tujca mi morate živega spraviti v roke!» je pravil Chauvelin kruto. «Zadovoljen sem s teboj! Upam da ne pridemo prepozno.»

«Srečali smo drugih šest mož, ki stražijo tole cesto že par ur.»

«Torej —?»

«Nobenega tujega človeka niso videli.»

«Toda na vsak način je nekje pred nami, na vozu —. Ali pa —. Niti trenutka ne smemo izgubiti! Kako daleč je do koč?»

«Kaki dve mihi odtod.»

«Si jo upaš najti — takoj —? Se ne boš zmotil?»

«Ni govora o tem, državljani!»

«In pešpot na obrežje —? Jo boš našel tudi v temi?»

«Ni pretemno, državljani! Našel bom pot«, je odgovoril vojak odločno.

«Torej pa se nam pridruži! Tvoj tovariš naj spravi konje v Calais! Ne potrebujemo jih. Ostali blizu voza in kaži temule židu pot! Pazi, da te ne ukani! Pri pešpoti se ustavi!»

V tem je prišel Desgas s svojo četo čisto blizu. Margareti se ni zdelo več varno na cesti. In tudi moči so jo popolnoma zapustile. Vsa otrpla je bila.

Zadnje upanje je izgubila. Par milj odtod na obrežju so čakali begunci in Percy, njen mož, je bil nekje tod na potu k njim. Šel je v neizogibni pogin —. S pravo peklenko prekanjenostjo je nastavlil Chauvelin svojo mrežo. Percy mu ni mogel uiti —.

Vse jih bo zajel. Tudi Armanda. Njega seve ji bo Chauvelin vrnil, to bo plačilo za njen zločin —. Toda Percy, ki ga je z vsakim udarcem svojega ubogega srečljubila in oboževala bolj in bolj, on bo zapadel smrti —.

Umaknila se je in se skrila za grmičjem. Desgas s svojo četo se je pojavil iz teme.

Molče so se uvrstili po cesti za vozom. Kratko po velje — in ves spreved se je počasi pomaknil naprej.

Margareta je počakala, dokler ni zadnji mož izginil v temi. Zlezla je iz grmovja in z naporom zadnjih moči je stopila za vozom.

XXVII.

«Blanchardova koč».

Kakor v sanjah se ji je zdelo da hiti po temi. Noge so jo skelele v lahkkih, tenkih čevličkih, kolena so ji klecala, opotekala se je. Saj si že tri noči ni prav nič počila, cele dneve je prebila v nemiru in razburjenosti, nocoj je bila že blizu dve uri na nogah po naporni poti. Ni čuda, če je omagovala.

Voz se je ustavil. Bolj slutila je ko opazila, kaj se godi spredaj.

Ni bilo dvoma, prišli so na mesto, kjer se je pričeno pešpot na obalo h koč. Morje je hrumelo že čisto blizu. Še par minut — in odločila se bo usoda.

(Dalje prihodnjic).

7. Drž. razredna loterija.

Prvo žrebanje:

3. in 4. januarja 1924.

5 premij

100.000 srečk 50.000 dobitkov.

Absolutna sigurnost in državna garancija.

Tekom petih mesecev bo
25 milijonov in 650.000 dinarjev

izžrebanih in v gotovini izplačanih brez kakoršnegakoli
[odbitka.]

Največji mogoči dobitok z 1 srečko je
1 milijon in 500.000 dinarjev.

Daljnji dobitki po: Dinarjev
500.000, 400.000, 300.000,
150.000, 140.000, 120.000,
2 po 100.000, 80.000,
70.000, 60.000 i. t. d. i. t. d.

Cena srečke za vsako žrebanje:

1/1 Din. 80.—	1/2 Din. 40.—	1/4 Din. 20.—
---------------	---------------	---------------

Seznam izžrebanih srečk takoj po vsakem žrebanju!

Hitra, točna in strokovna postrežba!

Naročila iz cele države naj se pošiljajo na

Pooblaščen glavno kolekturo Državne razredne loterije

MEDIJUNARODNA BANKA D. D.

(Oddelek razredne loterije)

Zagreb, Gajeva ulica 8.

(Poštni predal 122).

Brzo-brzo

na vlak v Celje v veletrgovino R. Stermecki, kjer kupite letos

SUKNO

za moške in volneno za ženske obleke, parhenti, belo, pisano in rujavno platno, kakor tudi vso drugo manufakturno robu po čudovito nizkih cenah. V lastnem interesu se vsakemu priporoča, da enkrat poskusi kupiti v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros-cene. 536

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

**Najlepše božično darilo so
: štampilje :**

iz kaučuka, v vsakršni izpeljavi, ki jih izdeluje v najkrajšem času, v potrebi v 24 urah

F. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova cesta 45,
(nasproti glavnemu koledvoru).

Istotam se dobijo blazinice in mazila v vseh barvah, v vseh velikostih, posebno primerne za trgovce, društva, in pisarne. — Nadalje numeratorje, šablone, pečati ter vsakršne napisne tablice na pločevini in emajlu. —
Zahtevajte cenike zastoj.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Preje ko kupite obutev, si oglejte

KARO čevlje

pri tvrdki

Dragotin Roglič,
Maribor, Koroška cesta 19.

Na zalogi so stalno vse vrste čevljev posebno za zimo pripravno b'ago kakor: gojzeri, spe. ijalni lovski in športni čevlji i. t. d.

Vse se izdelava v lastni delavnici z ročnim delom.

Državni uslužbeni 5% popusta.

Nepremočljivo blago za peletine in pristni tirolski lodni se po nizki ceni prodajajo pri Franjo Majer-ju, Maribor, Glavni trg 9. 590

Lepe zobe
ima le, kdor rabi
ITO-kremo

Zimsko perilo, barhenti za obleke, barhenti in flanela za zimsko perilo, velika izbira sukna, kamgarna, ševijota itd. za moške in ženske obleke, koce, odeje, slamnjače, itd. itd. Vse to kupiš ugodno v manufakturni trgovini Fr. Majer, Maribor, Glavni trg št. 9. 591

„MANA“
tovarna kanditov d. z o. z.

glavna zaloga:

Maribor, Stolna ulica 4.

Priporoča vse vrste bonbonov, peciva in čokolade po najnižjih tovarniških cenah.

Na drobno! Na debelo!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Posteljne odeje - (koltri) v raznih barvah in kakovosti se dobijo po zelo nizki ceni pri Franjo Majer-ju, Maribor, Glavni trg 9. 589

Inserirajte

SINGER ŠIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih.
Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 5, II. k.
Filialka: Maribor, Solška ulica št. 2.

Okasion! Božična prodaja.

Tvrdba M. BIDOUC, Maribor, Aleksandrova c. 28

prodaja za božično sezijo vsakršno novodošlo modno in manufakturno blago

po nižani ceni

volneno blago za obleke in bluže, velourje, flauše in angleško blago za kostume in plašče, Baržun, Sealskin peluche, Bibrete, Astrachan, svileno blago, Triko modne barve za dnevne in večerne obleke, Triko kostume, jopice, jumperje, zimsko perilo, nogavice, rokavice itd.

Okasion za 100 din. 3 metre 114 cm široko brnsko blago za kompletno obleko.

Primerno božično darilo!

Vsako nedeljo razstava novosti!

Najprikladnejše in koristno božično in novoletno darilo je

**SINGER šivalni stroj kakor
SINGER električni motor**

za vse Singer šivalne stroje.

Motori na osem dneveno poskušnjo!

Singer šivalni stroji Bourne & Co., Maribor,
Solška ulica 2.